Ner 193. Czwartek 25. Sierpnia 1853. Rok Gazecie 43.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inserсya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 25. sierpnia. Zwraca się uwagę wszystkich właścicieli pustką leżących, a do nowych zasiewów lasowych przydatnych przestrzeni górskich i wszystkich znawców w zawodzie leśnictwa na zawarte w dzienniku urzędowym Gazety dzisiejszej (tudzież w jutrzejszym i pojutrzejszym num. Gazety wyjść mające) *rozpisanie czterech premiów w ogółowej sumie 1000 dukatów za najlepsze zasiewy nowych lasów.*

Czerniowce, 3. sierpnia. Na wybudowanie kościoła w Wiedniu wpłynęły w miesiacu lipcu w księztwie Bukowiny następujace dalsze składki: (Ob. N. 189, 191 i 192 G. L.)

Rubinstein i Rosenzweig, po 5r., J. Kapralik, E. D., M. Fenner, M. Rosenzweig, L. D. i Sch. Hiller po 1r., L. Amster 4r., E. Luttinger i M. Koffler po 2r., Isr. Juster, lekarz Lateiner, M. Barbar i D. Redinger po 1r., B. Tittinger 4r., Sch. Welt, S. Tauber, L. Baumann, J. Nadler i J. Stanger po 1r., M. Zucker 10r., S. Donnenfeld 2r., B. Salter 1r.30k., Barbar i Kohn po 2r., P. Nadler 1r., M. Amster 5r., M. Schaefer i M. Kanczyker po 1r., A. Luttinger 2r., J. Berl, F. Gottlieb, J. Flintenstein, J. Baltinester i H. Amster po 1r., J. Storper 2r., A. Titinger i U. Lichtendorf po 1r., Hersch Juster 2r., A. Rechen 1r., M. Salter 2r., H. Scherer, M. Gruber i D. Salter po 1r., S. Weininger 2r., L. Trebicz 5r., dr. Fechner 2r., L. Salter 1r., Bal. Luttinger 30k., Bazyli Lazar 5r., Symonowicz 3r., izraelicka gmina w Czerniowcach 15r.11k., Wacław Dietrich 1r., Adam Hönig 1r., przedmiejska gmina Rosch 38r.45 2/5k. Z Kłokuczki Szymon Gebert 2r., Samuel Spindel i Abrah. Roll po 1r., przedmiejskie gminy: Kłokuczka 14r.46k., Kaliczanka 5r.39k., Horecza 4r.58k., dominium Reusseny 10r., gmina Reusseny 4r 2k., gmina Litteny 5r., poboczny urzad cłowych dochodów w Bosancze, subst. poborca Ant. Hicke 1r., asystenci: Jan Zazulicz 1r., Zybaczyński 30k., dozorcy straży finans. Behen 20k., Schmid 10k., straż finans. w Scherboutz nadzorca Nikotowicz 10k., dozorcy: Strany, Schaller, Selich i Stocki po 6k., straż finans. w Hattnie, nadzorca C. Prokowicz 30k., dozorcy: Morosiewicz, Wihard i Petrowicz po 20k., straż finans. w Mitoce drahomirnej nadzorca N. Kirstiuk 20k., dozorcy: Przedrzymirski i Filk po 10k., Bek i Endler po 6k., straż finans. w Bosancze Uidestie nadzorca Faustmann 30k., dozorcy: Jawecki 30k., Laszczyński. Pulka, Topornicki, Berr, Horwath, Wilhelm i Sicks po 20k., straż finans. w Joseffalva, nadzorca Drzewicki 1r., dozorcy: Dwornicki, Sauczuk, Ungurian po 20k., straż finans. w Bojarestie nadzorca, Grekulessy, dozorcy: Kilkus, Muntian, Dominiak po 20k., straż finas. w Suczawie, komisarz Schaller 30k., subst. resp. Bazylewicz 20k., nadzorcy: Dobrzański, Kobessa i Ligocki po 10k., dozorcy: Böhm, Szaudro, Kazimirski, Repczuk, Abadzer, Horn i Sauer po 6k., nadzorca Kuhle 10k. Z Suczawy obwod. komisarz Spausta 10r., ks. proboszcz i wicedziekan Stieber 5r., poborca cła Udrycki 2r., kontrolor Sedlaczek 2r., koncepista Scholz 2r., poborca podatku Mochnacki 2r., kontrolor Piroszka 2r., elew budowniczy Kazal 2r., kamer. pisarz urzęd. Stokera 2r., poczmistrz Markowski 2r., rzym. kat. proboszcz ks. Mitulski 5r., katecheta Neumann 1r., kamer. leśniczy Czernicki 2r., urzędnicy sadu miejskiej gminy, przełożony Dyon. Korczyński 4r., aktuar. Brodakiewicz 2r. kasyer miejski Antonowicz 1r., kontrolor Biliński 1r., sędzia policyjny Löwe 1r., rewizor Apriham 1r., praktyk. kancelaryi: Stetinius i Bolberitz po 10k., mieszkańcy miasta: Jaworski 2r., Gabrieli 20k., Rosbroj 20k., Lang 1r., Zawarczyński 1r., Koralewicz 30k., pani Anna Schuler 5r., pp. Botleżał 1r., Kipper 20k., Klimowicz 10k., Kreutz 1r., Schick 20k., ormieński proboszcz ks. Popowicz 5r., właściciel dóbr Skeji M. Aritonowicz 5r., właściciele dóbr Meretzei, Bogdan i Grzegorz Missier 16r., Stefan, Teodor, Ariton Bogdan i Grzegorz Atlacz po 1r., Kriste Tabakar 2r., M. Romaszkan 1r., J. Kondurar 30k., W. Gaina 1r., Pestimandriu 30k., Magardicz 30k., Kozokar 1r., Sako 20k., G. S. Gaina 30k., Łukasz Prunkuł 2r, B. Romaszkan 20k., G. M. Hadzij 1r., N. Romaszkan 20k., B. M. Agopsze 1r., B. Jakubowicz 30k. P. Popp 20k., B. Th. Atlacz 1r., Czibukcziu 30k., Nathan Steiner 5r., Lazar Rosenfeld 2r. (Ciąg dalszy nastąpi.)

Sprawy krajowe.

Uwiadomienie.

Lwów, 19go sierpnia. Co do nauk mających się wykładać w roku szkolnym 185 3/4 w wyższym Zakładzie naukowym gospodarskim w Węgierskim Altenburgu.

Cały kurs nauk trwa lat dwa zaczynając się 16. października każdego roku.

Każdy kurs roczny obejmuje dwa półrocza.

Półrocze zimowe zaczyna się 16. października, a kończy 15. marca; letni zaś zaczyna się 1. kwietnia, a kończy 31. sierpnia.

Rozkład nauk w zastosowaniu do 4 półroczy jest następujący:

Nauki główne:

Nauka produkcyi roślin

„ „ zwierząt

Technologia gospodarska.

Nauka ekonomii gosp. oraz pierwsze zasady ekonomii społecznej (narodowej).

Nauka gospodarstwa leśnego w zastosowaniu do potrzeb rolnika weterynarya.

Nauki pomocnicze odnoszące się wyłącznie do rolnictwa: Fizyka, chemia, mineralogia, botanika, zoologia, matematyka i geometrya, budownictwo wiejskie i rysunki.

Ku pomocy służą zbiory, chemiczne i techniczne laboratoryum zakładu, gospodarstwo instytutowe, ogród botaniczny z szkółką drzewek, okoliczne rozległe dobra arcyksiążęce z rozmaitemi przemysłowemi zakładami, wycieczki do sąsiednich owczarń, stadnin, gorzelń, cukrowni, lasów, kopalni torfu itd.

Kto chce wstąpić do zakładu, musi wywieść się zaspokajającemi świadectwami:

1) Zalecającem świadectwem ukończonych wyższych szkół gymnazyalnych albo też realnych albo przynajmniej zaświadczeniem z matematyki i fizyki.

2) Dobrem świadectwem przynajmniej jednorocznej praktyki przy gospodarstwie wiejskiem.

3) Zaświadczeniem dobrych obyczajów.

4) Zaświadczeniem przyzwolenia rodziców albo opiekunów albo też świadectwem pełnoletności.

W braku dowodów, iż uczeń posiada żądane nauki przygotowawcze, może wyjątkowo być przypuszczonym z tychże do examinu.

Uczniowie przyjmują się do zakładu z początkiem półrocza zimowego, w letnim półroczu może tylko wyjątkowo nastąpić przyjęcie, za poprzedniem porozumieniem się z Dyrekcyą.

Uczniowi nie wolno odstępować od istniącego, albo też wyjątkowo dla niego skreślonego planu naukowego. Po odbytym dwuletnim kursie obowiazany jest poddać się zastrzeżonemu przepisami egzaminowi ze wszystkich głównych nauk, poczem otrzymuje tak zwane absolutoryum.

Kto nie kończy dwuletniego kursu i nie składa ze wszystkich głównych przedmiotów naukowych przepisanego egzaminu, otrzymuje tylko świadectwa półroczne odnoszące się do tych przedmiotów z których zdał egzamina? Kto żadnego egzaminu nieskłada — otrzymuje świadectwo frekwentacyi.

Pierwszego roku płaci uczeń w każdem półroczu za pobieranie nauk i użytkowanie z zakładu po 40 złr. m. k.; zacząwszy zaś od 3go półrocza tylko po 20 złr. zawsze na początku każdego półrocza.

Co do warunków, pod któremi ubożsi godni uwzględnienia uczniowie, mogliby korzystać z zakładu, albo też uzyskać stypendya przeznaczone na ten cel przez Jego Ces. Wysokość Najdostoj. Arcyksięcia Albrechta, jako też co do umieszczenia i utrzymania uczniów w Węgierskim Altenburgu, udziela dyrekcya Zakładu na żądanie bliższych wyjaśnień.

Węgierski-Altenburg, d. 10. sierpnia 1853 r.

Z dyrekcyi c. k. wyższego Zakładu naukowego gospodarskiego.

Pabst, m. p. c. k. radca sekcyjny.

Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego czyniąc zadość wezwaniu szanownej dyrekcyi Zakładu Altenburgskiego, pospiesza powyższe ogłoszenie podać do wiadomości publiczności gospodarskiej.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 19. sierpnia. W dzień urodzin Cesarza Jego Mości odprawiono w kościele parafialnym w Ischl solenne nabożeństwo, na którem się znajdowały wszystkie cywilne i wojskowe władze, tudzież liczna publiczność. Pod wieczór dała Jej cesarzewicz. Mość Arcyksiężna Zofia wielki bal, na którym była także Jej Mość Królowa Prus.

— Jej cesarzewicz. Mość Księżna Brabantu przybędzie dziś (19.) do Akwisgranu, a jutro stanie w Verviers, gdzie będzie przyjmowana przez mianowanych z belgijskiej strony komisarzy, tudzież przez belgijskiego pełnomocnika hrabię O'Sullivan. Przyjazd do Bruxeli nastąpi o szóstej godzinie wieczór.

— Jakeśmy przed kilką dniami zapowiedzieli, pisze „Lloyd", nastąpiło w samej rzeczy w cenach zboża znaczne spadnięcie, jako naturalny skutek spadnięcia cen na wielkich europejskich targowicach zbożowych. Jestto powtórny dowód, że namieniona cena tak tu jako też gdzie indziej tylko sztucznie była popędzona w górę.

— Księstwo Modeny przystąpiło na mocy wymienianego niedawno w Wiédniu traktatu, do istniejącej między Austryą i Sardynią konwencyi dla przeszkodzenia przemytnictwu.

— Na wniesione zapytanie zadecydowało ministerstwo finansów, że uprzedni rozmiar i plany, ułożone dla przedsiębierców przy przedsiębierstwach budowli itp. są wolne od stęplu, gdyż takie dokumenta jako dowody aktu budowania, mają służyć do użytku techniczno-administracyjnych władz, nie zaś za dokumenta prawomocne. *(Lloyd.)*

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Temeswar. Na pamiątkę danej twierdzy odsieczy, odbyło się w tutejszej rz. kat. katedrze solenne nabożeństwo. Celebrował je ksiądz biskup Csajaghi w asystencyi kleru rz. k., i w obecności duchowieństwa obrządku grecko-nieunickiego, z księdzem biskupem Maszirewicem na czele. Również przytomni byli na tem nabożeństwie: wysoka jeneralicya i wszystkie tak cywilne jako i wojskowe władze. Po skończonej sumie dawało wojsko trzykrotne salwy przed katedrą, a na wałach odpowiadano na nie wystrzałami z dział.

Nazajutrz zaś odbyło się w pomienionej katedrze nabożeństwo żałobne za poległych śmiercią bohaterską podczas ostatniego oblężenia, a to w przytomności wszystkich władz cywilnych i wojskowych, tudzież całej załogi nie będącej w służbie.

Po nabożeństwie żałobnem udało się duchowieństwo, tudzież wysoka jeneralicya i wszystkie tak cywilne jako i wojskowe władze na cmentarz pomiędzy bastyonami przed bramą siedmiogrodzką, gdzie załoga ustawiona już była w paradzie. Tutaj odbyły się modły za dusze zmarłych wojowników, i dawano salwy honorowe.

Wkońcu wrócono znów do katedry, gdzie u grobu jenerała Rukavina odprawiono ciche nabożeństwo żałobne, i na tem skończyła się cała uroczystość. *(W. Z.)*

(Kurs wiedeński z 24. sierpnia.)

Obligacye długu państwa 5% $94^{5}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$% $84^{5}/_{8}$; 4% 76; 4% z r. 1850. —; wylosowane 3% —; $2^{1}/_{2}$% —. Losy z r. 1834 224; z r. 1839 $138^{1}/_{2}$. Wied. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1398. Akcye kolei półn. 2345. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 769. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiédniu —.

Ameryka.

(Poczta południowo-amerykańska.)

Z 12. na 13. sierpnia r. b. nadeszła do Southampton południowo amerykańska poczta okrętem „Severn." Na pokładzie pomienionego okrętu znajdowało się 93 pasażerów, i przywieziono brylantów wartości do 35.000 f. szt. — Z *Buenos-Ayres* piszą z 2. lipca: Dnia 20. czerwca skończyła się blokada tego miasta tym sposobem, że okręta jenerała Urquiza przeszły na stronę rządu prowizorycznego. Widoki rządu znacznie się przezto polepszyły, i trudno już, ażeby Urquiza mógł dłużej prowadzić wojnę. (Według innych doniesień zobowiązać się miał Urquiza do opuszczenia kraju za wynagrodzeniem 100.000 f. szt., poczem udać się chce do Anglii). Jenerał Pinto, prezydent Izby reprezentantów i rządu prowizorycznego zeszedł z tego świata 28. czerwca. Następcą jego mianują Don Mikołaja Ancharena. — Z *Rio de Janeiro* donoszą z 15. lipca: O monetę brzęczącą dość teraz łatwo w tem mieście. Rząd zaproponował połączenie obydwóch banków z bankiem narodowym, a dyrektorowie banku brezylijskiego otrzymali upoważnienie do układania się z rządem o warunki w tej mierze. *(A. B. W. Z.)*

Hiszpania.

(Wiadomości potoczne z Madrytu.)

Madryt, 8. sierpnia. Dziennik urzędowy zawiera dekret, którym potwierdzono wszystkie ze strony dawniejszego ministeryum nadane koncesye na wybudowanie kolei żelaznych.

Z prowincyi donoszą jednozgodnie o pomyślnych i szczęśliwie ukończonych żniwach.

Wielki bal w pałacu la Granja wypadł bardzo świetnie. J. M. królowa przybyła nań o 1szej godzinie po północy w towarzystwie swego małżonka, udziału wszakże w tańcu nie brała?

Poseł francuski margrabia de Turgot powrócił z la Granja do Madrytu dla poczynienia tam przygotowań do wielkiego festynu dnia 15. sierpnia.

Słychać, że bank św. Ferdynanda otrzymał od rządu upoważnienie do wydania dalszych banknotów, zwłaszcza że puszczona w obieg suma 120,000.000 realów okazała się niedostarczającą. Ogólny majątek banku wynosił w lipcu 384,710.680 realów. *(W. Z.)*

Anglia.

(Izba niższa. — Sprostowanie. — Nieszczęsny wypadek w Sydenham.)

Londyn, 16. sierpnia. Lord John Russell zapowiedział dziś w *izbie niższej*, że nazajutrz zakomunikuje doniesienia o tureckorosyjskiej kwestyi i zaproponuje oraz odroczenie izby aż do piątku.

Korespondent w „*Daily News*" utrzymuje, że pogłoska, jakoby angielski poseł przy perskim dworze odjechał z Teheranu, jest czczem zmyśleniem. Ten sam Sir John M'Niell, który miał odjechać, powrócił już od 10 lat z Teheranu do Anglii, i zajmuje się w Szkocyi tamtejszemi ustawami ubogich. Jego następca pułkownik Shiel nie mógł także nagle opuścić Persyi, gdyż już od niejakiego czasu znajduje się na urlopie w Anglii. Prawda, że Mr. Tompson, który

Rozmaite wiadomości.

— Do gazety wrocławskiej pisze jeden z zamieszkałych w Texas wychodźców o tamtejszych Indyanach między innemi co następuje: Indyanie ci podzieleni są na rozmaite szczepy, i niestanowią żadnego w odrębności narodu. Wszystkich szczepów tych niepodobna mi podać szczegółowo i tylko wypisuje tutaj więcej mi znajome. Nazywają się: Comanches, Lipaus, Caddos, Tonkawes, Mushaleros, Delawars, Cobos, Sominoles, Moheopas, Uhekas, Zikabous i Appateles. Pierwsze pięć tułają się po Texas, reszta koczuje na pograniczu meksykańskiem, zajmując się myśliwstwem i handlem. Każdy szczep mówi innym językiem i żyje odrębnie dla siebie. Za pomieszkanie służą im namioty ze skór zwierzęcych rozpięte zwykle w jarach niedostępnych i rzadko kiedy dłużej nad trzy miesiące przebywają na jednem miejscu. Odzież noszą tylko porą zimową, a mianowicie z wyprawnej skóry jeleniej lub też z materyi europejskich. Będąc śniadej urody, szpecą się przytem jeszcze i jaskrawemi farbami, całkiem się niemi namazując. O zasadach ich religijnych tyle się dowiedziałem, że czczą jedno dobre i jedno złe bóstwo, i oddają się całkiem zabobonom. Wolno też im kilka żon razem pojmować. Jedynym ich zarobkiem są łowy, do których większa część używa strzał i łuku, a tylko mniejsza część posiada europejskie strzelby ze skałką. Łowy dobrze się tu opłacają, a oprócz tego handlując końmi i mułami na zamian za inne przedmioty przychodzą łatwo w posiadanie rzeczy zbytkowych, zwłaszcza kochając się wielce w wystawności. Bardzo wielu wplata do długich aż po ziemię sięgających warkoczów swoich okrawki i całe błamy sukna, przewiesza blaszki złote i przetyka nos i uszy pierścieniami. Inni znów noszą ozdoby z korali i pereł, z których płeć żeńska wyrabia różne manele i handluje niemi na zmianę. — Szczepy Comanches, Lipaus i Appatetes żyją w wielkiej niezgodzie i często przychodzi między niemi do krwawej walki; inne zaś szczepy zachowują się dość spokojnie. Comanches i Lipaus kradną bydlęta i porywają dzieci, i tu je (do Friedrichsburg) prowadzą na sprzedaż. Appatetes dopuszczają się nadto i jawnego rozboju, napadając na podróżujących ztąd lub z Mexyku do Kalifornii i mordując ich bez litości. Jeszcze przed kilkoma laty był ten szczep bardzo liczny, lecz przychodźcy kalifornijscy wytępili większą część jego, tak że teraz mała już tylko garstka zbójców tych pozostała. Tułają się oni w okolicach Friedrichsburga, gdzie góry paszniste, jary niedostępne, ciemne lasy i nawet samo położenie miasta Friedrichsburga (na północ od Texas) nastręcza im dogodne i bezpieczne schronienie. Dość liczna wszakże załoga wojskowa w Friedrichsburgu i okolicach jego czuwa nad bezpieczeństwem osiadłych mieszkańców, a niezapuszczając się zadaleko w głąb kraju, można być bez wszelkiej obawy. Chciwość Europejczyków obeznała szczepy te z gorącemi trunkami, które też za wódką przepadają. Nie raz zbiera litość na widok tych nieszczęśliwych istot drżących z namiętnej pożądliwości za wódką. Koczowniczy i nieporządny ich sposób życia a przytem i oręż europejski wytępiły znaczną już część szczepów pomienionych. Wszelkie usiłowania osiedlenia ich na gruncie były daremne: milsze im bowiem szałasze od zabudowań porządnych, a życie koczujące przenoszą nad wygody stałego osiedlenia.

— Dnia 15go sierpnia poświęcono w akademii inżynierów w Kloster-Bruck chorągiew, którą Jej cesarzew. Mość najdostojniejsza Arcyksiężna Zofia przyozdobiła pyszną wstęgą z następującą dewizą: „Gorliwie i śmiało naprzód do sławy w przyszłości." Hrabina Hom-

jako sprawujący interesa pozostał, mógł się z Szachem pożegnać, ale namieniony korespondent i tego nie przypuszcza.

W nowym krzyształowym pałacu w Sydenham wydarzyło się wczoraj straszne nieszczęście. Załamało się wielkie rusztowanie środkowe, na którem stały maszyny do windowania olbrzymich żelaznych łuków dla transeptu. Zabiło się 11, według drugich 16, według innych 20 robotników, a wielu zostało ciężko skaleczonych. Przez ostatnie upały zeschło się drzewo rusztowania, i ztąd poszło, że się obaliła budowa. — Podczas wielkiej rewii w Spithead nie wydarzył się, jak teraz słychać, ani jeden przypadek, pomimo że kilka set ludzi w łodziach różnego rodzaju od rana do wieczora przejeżdżało się po morzu. *(W. Z.)*

(Zjazd gości do Portsmouth na widowisko ewolucyi morskich.)

Londyn, 13. sierpnia. Donoszą za rzecz pewną, że dla przypatrzenia się morskim ewolucyom zjechało do Portsmouth koleją żelazną przeszło 100.000 osób. Oprócz tych wszakże z dalszych stron przybyłych zebrało się także i 50.000 do 60.000 miejscowej ludności. Nieliczące okrętów wojennych, krążyło po morzu około 1000 paropływów i innych statków kupieckich, a mimo to jednak nie słychać aż do dnia dzisiejszego o żadnym wypadku niepomyślnym. Ewolucye morskie odbyły się zresztą w jak najlepszym porządku. *(A. B. W. Z.)*

Francya.

(Nadania orderu legii honorowej. — Ich MM. Cesarstwo w theatre francais.)

Paryż, 15. sierpnia. „*Moniteur*" ogłasza liczne nadania orderu legii honorowej. Panowie Abatucci, minister sprawiedliwości, Bineau, minister finansów i Magne, minister rolnictwa, handlu i robót publicznych, Troplong, prezydent Senatu, Sapey i hrabia Thibaudeau mianowani zostali wielkimi oficerami legii honorowej. Marquis de Moustier, ambasador przy dworze berlińskim, Gaudin, poddyrektor w ministeryum spraw zagranicznych i Fleurat, kanclerz-dragoman jeneralnego konzulatu w Smyrnie, otrzymali krzyż kawalerski, p. Pietri, prefekt policyi otrzymał krzyż komandora legii honorowej. Arcybiskup Paryża Msgr. Sibour i deputowany de la Guéronnière mianowani zostali oficerami, redaktorowie Césena i de Jonciéres, — za odznaczające się zasługi w prasie politycznej — i dramatyczny autor Labrousse, kawalerami tego orderu. W armii nastąpił obok nadania licznych orderów także znaczny awans od kapitana na dół.

„*Moniteur*" kończy swoje sprawozdanie o dzisiejszych uroczystościach następującemi słowy:

„Podziwienia godny porządek i najszczerszy entuzyazm panował przez dzień cały, w którym Jego Cesarska Mość znowu mógł poznać dowody przychylności armii i powszechnej wdzięczności."

Wieczór zwiedzili Ich MM. Cesarz i Cesarzowa teatr français, gdzie Ich publiczność powitała długiemi okrzykami radości. Na przedstawieniu „Królowy Nawarry" byli Ich MM. Cesarstwo obecni aż do końca, poczem opuścili teatr śród powtórnych okrzyków publiczności. *(Abbl. W. Z.)*

Belgia.

(List pasterski J. Emin. Kardynała Prymasa Belgii do duchowieństwa.)

Bruxela, 14. sierpnia. Jego Eminencya Kardynał Arcybiskup z Mecheln, Prymas Belgii, wydał do duchowieństwa pasterski list z wezwaniem, ażeby swe modły połączyli z jego modłami, w tym zamiarze, ażeby Bóg najobfitsze błogosławieństwo swoje zlał na dostojnych Nowożeńców. W pierwszą niedzielę po zaślubieniu będzie odspiewane we wszystkich kościołach kraju w obecności wszystkich cywilnych i wojskowych władz uroczyste *Te Deum*. *(W. Z.)*

(Program przyjęcia Jej cesarzew. Mości księżny Brabantu.)

Bruxela, 16. sierpnia. *Moniteur* ogłosił program dla przyjecia Jej cesarzewicz. Mości Arcyksiężny Maryi Henryety, księżny Brabantu. Jej ces. Mość przybędzie 20. b. m. o jedenastej przed południem do Verviers i będzie tam przez Jego Mość króla i Ich królewicz. Moście książąt przyjmowana.

Orszak uda się o pierwszej godzinie do Bruxeli, będzie powitany przez publiczne władze w Lüttich, Tirlemont, Louvain i Maltnes, a o szóstej godzinie stanie w Bruxeli. Burmistrz Bruxeli powita najdostojniejsze państwo w dworcu kolei żelaznej, zkąd orszak uda się do królewskiego pałacu w następującym porządku: dwa szwadrony z bandami muzycznemi, dwa dwusprzężne pojazdy dworskie, trzy sześciosprzężne powozy dworskie; wojskowy dwór króla i księcia Brabantu; pojazd Jego król. Mości, pojazd Jego królewicz. Mości hrabi Flandryi i księżniczki Charlotty; wojskowe władze i oficerowie gwardyi narodowej, tudzież załogi konno. Dwa szwadrony będą zamykać orszak. Wjazd do miasta i pałacu ogłoszą salwy działowe i uderzenie we wszystkie dzwony, a salwa artyleryi ogłosi wieczór festyn dnia następnego.

Zaślubienie kościelne odbędzie się 22. w kościele św. Guduli. Bicie w dzwony i salwa z 101 wystrzałów armatnich ogłosi ceremonię. Orszak opuści pałac o jedenastej godzinie piętnastej minucie i uda się do kościoła. Wyjazd króla z pałacu będzie zapowiedziany 21 wystrzałami z dział. Gwardya narodowa będzie rozstawiona na placu pałacu, a załoga na *Place Royale*. Orszak postępuje w takim samym porządku, jak podczas wjazdu do Bruxeli. — Jego król. Mość i Ich królewicz. Moście wejdą wielką bramą do kościoła i będą tam przyjmowani przez kardynała Arcybiskupa, biskupów i duchowieństwo. Jego Eminencya celebruje a Biskupowie asystują mu. Podczas ceremonii zaślubienia da ognia 101 armat. Dla ciała dyplomatycznego, dla ministrów, członków izby i władz wyższych są rezerwowane osobne miejsca po prawej i lewej stronie król. trybuny. — Jego król. Mość będzie przyjmować 24. b. m. gratulacye dyplomatycznego ciała, członków izby, publicznych władz, oficerów gwardyi i armii. *(W. Z.)*

Szwajcarya.

(Posiedzenie rady federacyjnej. — Obawa w Fryburgu.)

Berna, 9. sierpnia. Na wczorajszem posiedzeniu rady federacyjnej była znowu mowa o konflikcie z Austryą, poruszono bowiem kwestyę, czyliby może nienależało wezwać Sardynię, ażeby przyjęła wydalonych kapucynów i tym sposobem przynajmnej w tej sprawie zadość uczynić Austryi, która żąda dożywotniej pensyi dla tych zakonników. Jednogłośnie oświadczyli się członkowie przeciw tej radzie i uchwalili nie rozbierać tej sprawy, aż dopóki rząd Tesyński nie rozstrzygnie kwestyi pensyonowania rzeczonych kapucynów.

---

pesch-Polheim, małżonka pułkownika, zastąpiła Jej cesarzew. M. przy tej uroczystości, a feldsuperior z Berna przedsięwziął poświęcenie chorągwi.

— W *Solothurn* doznano 11go sierpnia *trzęsienia ziemi*, a szczegóły tego wypadku są następujące: Wstrząśnienia ziemi szły prędko po sobie w kierunku prostopadłym, lecz co przytem szczególniejszego, że się zdawało, jakoby z góry na dół. Ludzie mieszkający na trzeciem piętrze sądzili, że się dach wali nad ich głową. Wszyscy szukali schronienia na wolnem powietrzu i powynosili się z pomieszkań; wiele kominów zapadło się całkiem, dzwony same od siebie się odzywały, w izbach chwiały się i poprzewracały różne ruchomości, a tynk od ścian odlatywał wielkiemi kawałami. Właśnie podówczas rozdzielano premia w kościele katedralnym pomiędzy młodzież szkolną; wszyscy więc cisnęli się z kościoła na ulicę z największym pospiechem, lecz szczęściem nikt nieponiósł najmniejszego szwanku. Przed trzęsieniem ziemi słyszano przez 4 sekundy grzmot podziemny, mocny poświst i wicher gwałtowny, potem huk straszliwy z grzmotem podziemnym, a wkońcu wszystko się nagle uciszyło. Wszędzie użalano się na chwilowe odjęcie władzy w członkach, szczególnie zaś na nagłe sparaliżowanie nóg. W okolicy miasta niebyło trzęsienie ziemi, i tylko w miejscach nieco górzystych doznano niektórych jego symptomów. W barometrze niezaszła żadna zmiana ani przed ani po tem zjawisku.

Bezimienny sprawozdawca (podobno profesor Lang) przypisuje to nietyle reakcyi wnętrza ziemi z ciśnięciem na zewnątrz, jak raczej pęknięciu kuli meteorycznej niedostrzeżonej dla całkiem pogodnego i jasnego nieba. Zdanie swoje popiera tem, że wstrząśnienie ziemi w małym zamknęło się okręgu, rozchodziło się z jednego punktu środkowego, tudzież hukiem napowietrznym z poprzednim poświstem a następnie wichrem, wkońcu zaś tem powszechnem po domach postrzeżeniem, jakoby dachy trzeszczały i waliły się.

— Wydana teraz w Anglii przez sir Hudsona Lowe „Historya niewoli Napoleona na wyspie św. Heleny" zawiera niektóre całkiem nowe i nieznane potąd szczegóły, a między innemi znajduje się także i następująca wiadomość: „Napoleon czując się coraz bardziej upadającym na zdrowiu, upraszał o lekarstwo duchowne, a mianowicie o rozsądnego i biegłego w naukach teologa, z którym-by mógł zgłębiać tajemnice wiary. Wszakże i Wolter" — rzecze Cesarz, „żądał przed zgonem swoim pociechy religijnej, a może i ja znalazłbym pociechę w obcowaniu z duchownym, któryby zdołał obudzić we mnie chęć do rozpamiętywań religijnych i skłonił ducha mego do pobożności."

— W *Turynie* spaliła się niedawno pewna dama śród dnia białego na jednej z najwięcej ożywionych ulic. Nieznajomy jakiś mężczyzna zapaliwszy cygaro, rzucił nieuważnie zapałkę na jej suknię muślinową, która natychmiast stanęła w płomieniach. Strwożona tem dama zaczęła uciekać z całych sił, lecz tym sposobem pogorszyła jeszcze swoje położenie i uległa nieszczęściu.

— Z *Bordeaux* donoszą z 6go sierpnia: „Zaraza *na winogrona*, która się już na wiosnę pojawiła, wzmogła się ogromnie od dni czternastu i rozszerzyła się w Medoc, Cotes, Palus, Bourg, Graves, St. Emilian itd. Szkoda ztąd wynika niezmierna, a w niektórych stronach zniszczeje zapewne cała zbiórka tegoroczna, gdy tymczasem w ogóle można tego roku liczyć ledwie na czwartą część zbiórki zwyczajnej. Ceny wina podrożały więc już teraz bardzo znacznie, jak również i ceny spirytusu.

W Fryburgu obawia się rząd znowu powstania. Bramy miasta wcześnie się zamykają i obsadzone są silną strażą. *(A. B. W. Z.)*

Włochy.

(Okólnik ministra spraw wewnętrznych do władz rządowych.)

Florencya, 13. sierpnia. *Monitore Toscano* ogłasza okólnik ministra spraw wewnętrznych do władz rządowych wielkiego księstwa, w którym obawa względem nieurodzaju nazwana jest przedwczesną, ale równocześnie zwrócona jest uwaga władz na postanowienia wydane względem handlu zbożowego, według których odnośna czynność władz rozciągać się ma na troskliwą staranność o sprowadzanie zdrowego zboża na targi i o sprawiedliwą miarę i wagę. *(A. B. W. Z.)*

(Manewry wojsk piemonckich.)

Turyn, 14. sierpnia. Jesienne manewry piemonckiego wojska odbędą się we wrześniu pod naczelnem dowództwem księcia Genuy w okolicy Alessandrya. Cały korpus armii będzie się składać z 3ch dywizyi, każda ma po cztéry pułki piechoty, dwa bataliony strzelców, trzy bateryе dział, jeden pułk kawaleryi i jedną kompanię korpusu inżynierów. Komendantami pojedyńczych dywizyi są: Jenerał-leitnanci hrabia Broglie, kawaler Durando i Alessandro La Marmora.

Niemce.

(Jej cesarzew. Mość księżna Brabantu w przejeździe przez Lipsko.)

Lipsko, 16. sierpnia. Wczoraj popołudniu przybyła tu Jej cesarzew. Mość Arcyksiężna Marya Henryeta, księżna Brabantu z licznym i świetnym dworem, z Drezdna w towarzystwie jenerał-leitnanta Engel i c. k. posła przy saskim dworze, hrabi Kuefstein, osobnym pociągiem Lipsko-Drezdeńskiej kolei żelaznej; w dworcu kolei żelaznej była powitana z największem uszanowaniem przez obwodowego dyrektora Broizem, komendanta załogi, pułkownika Hake, będącego na czele całego korpusu oficerów, zastępcę dyrektora policyi, miejskiego radzcę Hermsdorf, c. k. jeneralnego konzula Grüner i belgijskiego jeneralnego konzula d'Ardenne, a po skończonej prezentacyi o kwadrans na szóstą ruszyła w dalszą podróż magdebursko-lipską koleją żelazną. Za przybyciem Jej przegrywała wojskowa muzyka austryacki „hymn ludu" a podczas odjazdu Brabançonne. *(W. Z.)*

(Zwołanie nadzwyczajnego sejmu do Wajmaru.)

Wajmar, 13. sierpnia. Dawniej było w Wielkiem księstwie zwyczajem, że przy zmianie rządu cała ludność składała nowemu monarsze przysięgę hołdu. Zwyczaj ten jednak zmodyfikowano w roku 1828 przy objęciu rządu poprzedniego Wielkiego księcia w ten sposób, że sejm składał imieniem ludności tę przysięgę. W tym zamiarze zwołano teraz również na 26. b. m. sejm nadzwyczajny, który jednak stosownie do postanowienia rewidowanej zasadniczej ustawy ma otrzymać wpoprzód od nowego Monarchy dane na piśmie pod książęcem słowem i honorem zapewnienie, że przez cały ciąg swego panowania będzie przestrzegać, utrzymywać i bronić „konstytucyi w całej jej osnowie, tak, jak przez rewidowaną ustawę zasadniczą przepisaną została." — Chociaż więc sam hołd odbędzie się aż 28. b. m., jednakże sejm jest zwołany na dwa dni wcześniej, częścią, ażeby jako nadzwyczajny obrał wprzódy nowego przełożonego, częścią zaś, ażeby wpoprzód załatwiono sprawę względem owego zapewnienia, zwłaszcza, że przy teraźniejszych członkach sejmu łatwo mógłby doznać trudności jeden lub drugi punkt albo wyraz w dokumencie konstytucyi. *(A. B. W. Z.)*

Dania.

(Cholera.)

Kopenhaga, 13. sierpnia. Cholera ustaje coraz bardziej w stolicy, ale w groźny sposób szerzy się w pobliskiej okolicy równie jak po prowincyach.

W położonej nad Zundem niedaleko stolicy mocno zaludnionej rybackiej włości Skodshoved, panuje cholera w przerażającym stopniu, i codzień nadchodzą ztamtąd skargi na smutny stan i brak wszelkiej pomocy. Zbywa bowiem na lekarzach i lazaretach tak, iż chorzy, umarli i zdrowi nieraz w wielkiej liczbie są ściśnieni w małych nieczystych pomieszkaniach i sami sobie zostawieni. We wtorek dnia 9. b. m. było tam 92 chorych, a w ostatnich dniach umarło 12 osób. A jak wiele już wprzódy umarło, okazuje się ztąd, że namieniona włość liczy już teraz 100 osieroconych dzieci. *(Wien. Ztg.)*

Grecya.

(Zakaz wywozu zboża w ciągu roku 1853)

Z Tryestu piszą z d. 16. sierpnia. Paropływ Lloyda *Oriente* przywiózł dziś z Grecyi wiadomość, że ministrowie spraw wewnętrznych i finansów przedłożyli izbom dnia 6. sierpnia ustawę, którą jako naglącą natychmiast wotowano. Na mocy tej ustawy zakazano wywóz zboża w ciągu roku 1853. Równocześnie zniesiono ruchomą skalę dla przywozu zboża i wyznaczono na pszenicę stałe cło przywozowe po 50 lepta od kilo, i stosunkowe cło od innych gatunków zboża. *(A. B. W. Z.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Londyn, 20. sierpnia. Wyciąg z mowy od tronu przy odroczeniu parlamentu. Z obawą i wielką uwagą spoglądał rząd Jej Mości Królowej na najnowsze nieporozumienie między Rosyą i Portą. Cesarz Francyi i Jej Mość Królowa dokładali spólnie wszystkich możliwych usiłowań, by je załatwić, gdyż dalsze zawikłanie mogłoby było sprowadzić wojnę Europejską. Działając zgodnie z sprzymierzeńcami swymi i ufając w usiłowania zebranej w Wiédniu konferencyi Jej Mość Królowa słusznie się spodziewa, że niebawem nastąpi zupełne załatwienie. *(Abbld. W. Z.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 16. sierpnia. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie bieżącego miesiąca na targach w Skolem, Stryju, Wojniłowie, Żydaczowie i Żurawnie: korzec pszenicy 8r.15k.—8r.—7r.48k —7r.—7r.12k., żyta 6r.12k.—6r.12k.—5r.48k.—6r.—5r. 30k., jęczmienia 5r.—4r.48k.—4r.30k.—4r.30k.—4r.30k., owsa 3r. 36k.—3r.24k,—3r.12k.—3r.—2r.30k., hreczki w Żydaczowie 4r., kukurudzy 5r.36k.—5r.36k.—5r.6k.—5r.—0., kartofli w Stryju 2r., w Żurawnie 4r. Cetnar siana 24k.—48k.—30k.—30k.—1r. Sąg drzewa twardego 6r.—5r.20k.—2r.30k.—6r.—4r.30k., miękkiego 2r. 36k.—4r.—2r.30k.—6r.—3r. Funt mięsa wołowego $3^{3}/_{5}$k.—$3^{3}/_{5}$k.—$3^{4}/_{5}$k.—$3^{1}/_{5}$k.—$3^{3}/_{8}$k. Garniec okowity 1r.2k.—1r.42k.—55k.—1r.—58k. m. k. Nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 24. sierpnia.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	m. k.	5	5	5	8
Dukat cesarski	„ „	5	10	5	13
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	56	8	58
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	44	1	$44^{1}/_{2}$
Talar pruski	„ „	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	48	92	2

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 24. sierpnia 1853.		złr.	kr.
Kupiono próez kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	91	40
Żądano „ „ za 100	„ „	92	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 24. sierpnia.)

Amsterdam l. 2. m. $90^{1}/_{8}$. Augsburg $108^{1}/_{8}$ l. uso. Genua — l. 2. m. Frankfurt $107^{1}/_{2}$ p. 2. m. Hamburg $80^{1}/_{8}$ l. 2. m. Liwurna $108^{1}/_{4}$ p. 2. m. Londyn 10.37. l. 3. m. Medyolan $107^{3}/_{4}$. Marsylia $128^{7}/_{8}$ l. Paryż 128 l. Bukareszt 253. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 —. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 22. sierpnia o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $13^{7}/_{8}$. Ces. dukatów obrączkowych agio $13^{3}/_{8}$. Ros. imperyały 8.54. Srebra agio $8^{3}/_{4}$ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. sierpnia.

Hr. Kalinowski Władysław, z Bakowiec. — Hr. Potocki Stan., z Brzeżan. — PP. Sariusz-Wilkoszewski Szczepan, z Krakowa. — Salis Michał, ros. radzca honorowy, z Lubaczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. sierpnia.

Hr. Ysenburg Maurycy, do Stanisławowa. — PP Artmann Ferdynand, do Złoczowa. — Kozicki Marian, do Słabacza. — Abancourt Ksawery, do Łówczy. — Mikuli Antoni, do Kotzmania.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	"	‴	‴′				
6 god. zran.	27	9	8	+ 15°	+ 24°	połud.-wsch.₁	jasno
2 god. pop.	27	9	7	+ 24°	+ 15°	„	„
10 god. wie.	27	9	5	+ 18°		„	„

Wkrótce po zachodzie słońca między 8 a 9 godziną widać już od trzech dni kometę na Zachodzie wolnem okiem. Bliższe szczegóły spostrzeżeń podamy później. Dr. Stehlecki.

TEATR.

Dziś: Opera niem.: **„Der Barbier von Sevilla."**
Jutro: komedya polska: **„Gonitwy w Tenczynie"**
W sobotę: opera niem.: **„Nabuccodonosor."**

Dnia 24. sierpnia 1853 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym Lwowskim następujące pięć liczb:

23. 90. 11. 16. 12.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 3. i 14. września 1853 roku.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*